

308814 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నవంబరు 16 వ తేది బుధవారము

No 117

సంపుటము. 3.

వైసలు పత్రిక ప్రచురణమునకు సంబంధించిన నిబంధనలు.

సంచిక ౧౧౭

దంతచూరము

పండ్లపొటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ఈ దంతచూరమును
పండ్లు తీపులవలన
చిగుళ్లునుండి రక్తము
ప్రవించుకుండును.

నోట దుర్గంధము లేక
యుండును. పండ్లు

మృత్యువువలన కెల్లగా నుండును.

అనేకులకు ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.

కొత్తకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్లు గట్టిపడును.

కఠినారము వేలకువేలు డబ్బీలువిక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0-2 0. డజన్ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో,

7, తంబు శెట్టిపేట, జార్జ్ టవును, మదరాసు.

శరీరము రాత్రి!

శరీరము రాత్రి!

యూనివర్స్

గ్రాండు సర్క్సు.

రాత్రి 9-30 ఘం ప్రారంభము.

హిందూ శత్రువుల మృత్యువర్ణనలు, వివిధ గొప్ప
వినుగులు, అభిరూప సాహసములు, పులులు, చిలుకలు, తేళ్లు,
చిలువలు, గుర్రములు, మక్కలు, ఎద్దులు, ఎనుములు, మేకలు,
అనేక జాతుల వానరములు, గొప్ప పులకు పరుల జేములు.

వైకా వొడ్డునాంధ్రుల కాపులు, మొగ్గుల జేములు
వాండ్లు, ఈటె గాండ్లు, హాస్య గాండ్లు అనేకులు గలరు.

వానరములు ట్రాంబుడి, రయిలుబండిని నడపునవిగను,
మొదటి రెండు తరగతుల, ప్రయాణికులుగను, గార్డుగను పని
చేయును. ఇదిగాక అనేక విధములగు పరులను ఆకృత్యకర
ముగా చేయును. చూచువాండ్లకు అద్భుతముగ నోచును.

కేట్లు:- బాక్సు 4 సీట్లు రూ 10-0-0

సింగల్ సీట్లు రూ 8-0-0 మొదటి తరగతి రూ 2-0-0.

కార్పెట్లు ,, గాలి రూ 1-0-0 గేలర్ల రూ 0-8-0

పి. టి. సిలారు ప్రొప్రీయిటరు.

పి. టి. నాయుడు రిజిస్ట్రేటర్.

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత
పోయినట్టిగాని కనులనుగురించియు, ఉక్కు,
ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులంగ వంచ
బడిన శేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప
కవసరములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా
నులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱిం
చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి
సందర్శింపవలసివచ్చును. వారితో చింతపలసినది.
వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల
కమ్ములనుగోరు కోరినంతనే వారిని సకాల
ములో సరఫరా చేయుటగోరు గొప్ప పేరు
మోగినవారు.

పిల్లాసము:-

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ

సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
తలచుచున్న నెం 558 రు.

389

మదరాసు.

(వై కామేశ్వరమ్ గోడనప్పకు ఈ కఠింక
పేరుకూడ కరవారింప గోరుచున్నాడు.)

తామర తైలము

తామర తీట గజి మొదలగు వానికి వేరెత్తినది

తామర ఒకవిధమైనపురుగువలన చచ్చుచుండుగాని, వెండ్రుకలగోగాని, నోళ్లగోగాని, పుట్టవచ్చును.

పురుగులలోని భేదమునుబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములుగలవు.

రాజా రాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల

మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. అనేక
యోగ్య ముండియున్న తామర నాలుగైదుసారులు రాచినతోడిన
పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు.

కావున తామర, తీట, ఏనుగు గజి మొదలగునవి గలవారందరు
ఈతైలమును ఒ సారివాడి చూడగోరెదము. వెల 0-4-0.
దీనినిరాచిన మంటయుండదు. చర్మమునలుపెక్కదు. పుండుగుడదు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు.

చనినమయినది.

టటోవర్ స్టాక్

ఇది నూతనమైన గొప్ప వాడగుటచే. స్పెషల్ సంబంధము
లేనిది. శ్రేష్ఠమైనపురుగులయొక్క
కఠింకతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు బట్టి
మీదగాని కత్తెము మీదగాని కఠింక
కాన వలెయే యుండును. ఇతర వానివలె
కఠింకను మనోహరముగా కలిగించును.
ఒకటూ రెప్పించిమాచిన నిజముగా నెరుగ
లగును.

1/2 బొట్టు బుడ్డి 2-0-0
1 బొట్టు 0-12-0
1/2 బొట్టు 0-8-0

మొక్క శ్రేష్ఠమైన తైలమగునాడు మా సాంపిక్కు
వారి వారు. ధని 1-0-0 సాంపిక్ 0-0-0
మదరాసు యేజింటు:-

ఎ.కె. ఆర్. నాదక్ అందు కంపెనీ,
94, చై నాబాబు, మదరాసు.

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదలగు వైద్యభోధనలు నిండియున్నవి.
144 పుటలుగల పుస్తకము. మీ యింటివద్ద ఏ కర్మములేక
పోస్తేజ భయము మాడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు పుస్తక
తీసికొనుటకు నివ్వములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయును. రాజవైద్య వారాయణ్డీ కేకేడీ,
(188) 20, చై నాబాబుగోడ్డు, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుటకును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధములను ఆనుసరించుటకుననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పొట్టు చార్చి
యు మీకు భరించినంతవెదము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యనికావ్యమధ్యయం. 157, బాడ్వె, మదరాసు.

చాల శ్రేష్ఠమైనముక్కుపొడి

ఇందు 1-కి రూ 0-1-0. పిశే 1-కి 2-8-0
సుగంధ ముక్కు పొడి
బుడ్డి 1-కి 0-8-0 వజర్ 1-కి రూ 1-12-0
పి. రాజారామ్ అందు కంపెనీ,
(283) ముక్కుపొడి వ్యాపారులు,
బొట్టుబాక్సు నెం. 282, మదరాసు.

పోస్టాఫీసునందు దాఖలు చేసిన తేది. రిజిస్టరు నంబరు
 (ప్రస్తుతాన పోస్టమెన్సు (చాయలెను.) (పాస్టాఫీసుమాన్సు (చాయలెను.) Andhrapatrika

చివరకు మఱియొక సంగతి వ్రాయవలసి యున్నది.
క్రియాలి వీరధర్మరావుగారు అవతారికలో ప్రభువంశి రామాయ
గారిని కుటీంబిరావినభాగము వ్రాసుచుండెడియెడల, బాబుండి
యందున్నది మా తాత్పర్యము, అక్కడమా అట్లనుగాక నేనే
జూపని రామాయపంతులుగారు తమ కీడుకొల్పింపును ఈ
మూడవభాగమునకును ఏమి సంబంధమో నేను చూపించవల
కున్నాము. ఇట్టిస్వంతి తిగాదాని బహిరంగమునకుఁ దెచ్చుట
అర్హగౌరవమునకుఁ బోషకము కానేరదు మా తాత్పర్యము

భారతదేశము

శివాజీమహారాజు.

II

(ప్రతికము ప్రత్యేకము వ్రాయబడినది.)

సాజహన్ చక్రవర్తి రాజ్యముచేయుచుండిన కాలమున, శివాజీ తనతండ్రి నెటులైన బంధువులకు జేయనెంచి మిగుల నేర్పుతో చక్రవర్తి కొక సంవత్సరమునెను. తాను జయించిన ప్రాంతములందు మొగలుల కప్పించి సామంతుడగుచు నని తెలియజేసెను. అందునకు చక్రవర్తి సంతసించి, ఆయనకు "పంచ హజరీ మన్సూబాదు" అను గౌరవము నొసంగవలెనని. శివాజీ, నిజముగ మొగలులపక్ష మవలంబించినచో తమకు ఒత్తిడి అధిక మగు నని గ్రహించి, బీజపుర నవాబు హజీని చెరనుండి వదలెను. శత్రువులయందు గల పరస్పర భేదముల గుర్తెగి, వలసినపు డొక శత్రువు సాయమున వేరొకని సాధించిన విధము, శివాజీ రాజనీతి కాలమును వేనోళ్ల జాటుచున్నది. అదియంతయు తండ్రివిడుదలకై పన్నిన తండ్రిమే కాని, మొగలులకు సామంతు డగుటకు ఎన్నడును శివాజీ మనఃపూర్వకముగ నిష్పదలేదు. కావున నతడు పొడి మాటలతో కాలముగడపెను. కాని సాజహన్తో సంధి యొనర్చలేదు. మరి నాలుగువర్షములు అనగా 1655 వరకును, హజీకి సంపూర్ణ స్వేచ్ఛలేక బీజపురమందే యుంచబడెను. ప్రథమవ్యాసమున వ్రాసినటుల ఆసమయమున శివాజీ బీజపురమునై దాడివేడలేదు. ఎట్లకేలకు హజీ బీజపురము వదలి కర్ణాటకమునకు బీజ నవాబు నెలవొసంగెను. శివాజీ నిర్భయతతో మరల స్వరాజ్యస్థాపనప్రయత్నములు వివిధ చేయవొడగెను. ఆయనాత్మార్థము నెరవేర్చు కంకణము గట్టిన శివాజీకి మహారాష్ట్రలోనే, కొందరు ప్రతికూలు యుండిరి. అందుముఖ్యుడు బీజపుర సామంతుడును, బహుబల సమన్వితుడును, 'జాకే' దుర్గాధిపతియు నగు చంద్రరావు మోకే. సామోపాయముచే నాతని తనవశము చేసికొనుటకై శివాజీ మిగుల యత్నించెను. కాని, చంద్రరావు బీజపురనవాబు పక్షము వదలదయ్యెను. చంద్రరావుల మధిక మగుటచే ధర్మయుద్ధమున నాతని జయించుట కష్టమని శివాజీ మాయోపాయముచే బంపించెను. చంద్రరావు కొమరితను తనకిచ్చి పరిణయ మొనరింప కొడుకెవమున కుమ్రులు రాయబారులను పంపెను. అది మోసమనిగ్రహించక చంద్రరావు వారి కాలిధ్య మొసంగి, నిమ్నల్పము హృదయముతో సంభాషించుచుండెను. శివాజీ అనుచు లంతి నిండుసభయందాతని కత్తితో పొడిచి సభ్యులందరు నిర్భయమై మామమండ తల్లితగలి పలాయనలైరి. అంతకుమున్నె వైస్యంతయు సిద్ధముచేసి వేచియున్న శివాజీ వెంటనే దుర్గము ప్రవేశించి తన్నెరించిన వైస్యము నవలీలగ నోడించి దుర్గము స్వాధీన పరచుకొనెను. తన జయప్రాప్తికి తనస్థులమున హిందూరాజ్య స్థాపనమునకును, ప్రయత్నించుచు శివాజీ కొన్ని దారుణకృత్యములు జరిగెను. వానిలో నిదియొకటి.

విధునికాచిప్రాయము. ధౌరంజీబు, "మహమ్మదు అదిలులాహి" కాలధర్మము ప్రకారము వెంటనే బీజపురమునై దండెత్తెను. అంతకేలములకు హజీ దక్షిణదశ నందుచున్న బీజపుర సర్కారి కైత్ర శత్రువులమున శివాజీ నెరించుటకు తగు వైస్యమును కూర్చుట కడు కష్టమయ్యెను. తుదకు సాజహన్ చక్రవర్తికి మృత్యు వాసన్నమైనదను వార్తవిని ధౌరంజీబు బీజపురముతో సంధిచేసికొని ఢిల్లీపట్టణాభిముఖుడై వెడలుటచే కొంత తేలికగై గొప్పవైస్యముతో అప్పులుభానుని శివాజీవై కంపిరి. శివాజీ అప్పులుభానుని పరిమార్చిన కథ విన్న నాటసుండియు నున మెరుగుదును. శివాజీని నిందింపజూచు వారలకాయన చేసినపనులలో నెల్ల నిదియే నీచముగగన్పట్టును. ఇందువలన మై చరిత్రకారులలో అభిప్రాయభేదములు మొదలుగన్నవి. అప్పునికాభిప్రాయము ననుసరించినచో శివాజీ పూర్తిగ దోషికాడనియు, భానునియందు గూడ లోపమున్నదనియు తెలగలను. ఒకరినొకరు నమ్మజాలక, జాగరూకతతో వాయుప్రవాణులై, తమతమ వైస్యముల కొలదిమారమున మంచి, సాంకేతికస్థలమున సమావేశమైరి. ముందుగ నెవరు కత్తిరిదూసిగో స్వప్రముగ తెలియదు. మహారాష్ట్రలో ప్రదేశముల చక్కగ వెలిగినవా రగుటచేతను, మహమ్మదీయులు కలెందర జాగ్రత్త చూపవలెనను, మహారాష్ట్రలోకు జయము గలిగెను. అతి పరిశ్రమలగు పండరావులనుండలి విరల స్వామి దేవాలయమున, కుల్జాపురమునందలి భవానీ దేవాలయమున పాడు చేసి, విగ్రహముల న పవిత్రము

లాగర్చి, హిందూయశమును, శివాజీచే స్థాపింపబడుచున్న హిందూరాజ్యమును నిర్మూలించు సరుకట్టిన అప్పులు భానుని యందు శివాజీకి దాక్షిణ్య మెట్లుగలుగును? అట్టి సందర్భావస్థయందు శివాజీచే అప్పులుభానునిచే మదనెన, శివాజీ చిర కాలమునుండి చేయు ప్రయత్నములెల్ల నిష్ఫలమై యుండును గదా! అప్పటి స్థితిగతులను బట్టిమాత్ర శివాజీ అంతగ దోషికాడని రాలిస్తాను పండితుని యభిప్రాయము. దుర్గవిజేతి.

అప్పులుభానుని మరణానంతరము శివాజీ బీజపురమునై దండెత్త నిశ్చయించి కడురహస్యముగను త్వరితముగను యుద్ధ సన్నాహముచేయ నారంభించెను. పునహా ప్రాంతమును కాపాడుట కొకవైస్యమును, కొంకణదేశమున మరొకవైస్యమును విడిచి, శివాజీ మూవవైస్యముతో దక్షిణముగ వెడలెను. 'పనలా', 'విశాలగడ' 'పవనగడ' మొదలగు కొటలను స్వాధీన పఱచికొనెను. బీజపుర దండనాయకుడగు "రుస్తుము జమాను" నోడించి సారదోలెను. అంతట బీజపుర సర్కారు "సిద్దికోహరు" అను నాయకుని పంపిరి. శివాజీ పనలా దుర్గమును మట్టడింప బడెను. కాని, శత్రువైస్యమును మరపించి, రంగణాదుర్గము నై పు పోవుచు వెంటనంటిరాగల మహమ్మదీయ వైస్యము నెదుర్కొనుటకై బాజీప్రభువును కొంతవైస్య భాగముతో నియమించి, తక్కువగల మహారాష్ట్ర వైస్యయంతయు శివాజీ సమేతమై మరక్షికిముగ. రంగణా దుర్గముచేరిన చిన్నముగ ఫిరంగివ్రాత వివబడువరకును, 'రంగణాపూటు' వద్ద పోరాడుచుండుమని బాజీప్రభువు నాజ్ఞాపించెను. వైస్యము సన్నగిలుచుండినను, గాయములచే మరణచేదన నందుచున్నను, స్వామికార్యదక్షుడగు బాజీప్రభువు వీరావేశముతో రంగణా కొటనుండి ఫిరంగి వివబడువరకు పోయెను, శివాజీ తేమముగ నున్నాడను సంతోషముచే మందహాసము చేయుచు వీరస్వర్గ మలంకరించెను. కొలదివైస్యము, బహుసంఖ్యాకు లగు శత్రువుల మార్కాని కడువైస్యముగ పోరాడిన విషయమున రంగణాపూటు యుద్ధము ధర్మావైతే యుద్ధముతో పోల్చుటయం దతిశయోక్తిలేదని రాలిస్తాను నుడువుచున్నాడు. కొన్ని మాసము లిట్లు యుద్ధములు జరుగుచునేయుండెను. తరువాత శివాజీతండ్రియగు హజీమాలమున మహారాష్ట్రలోకును, బీజపురమువాకిని సంధి మదిలెను.

సమాజవైరము.

దక్షిణమున విశాలరాజ్యమును జయించి, బీజపురముతో సంధిచేసికొని, స్వతంత్ర హిందూసంస్థానాధిపతియై యున్న శివాజీకిని, హిందూయత నిర్మూలన మొనరింప దీక్ష వహించిన అలంకరు పాదుషామకు వైరముండుట సహజమేకదా! 1662 సం వత్సరము శితకాలమున శివాజీ తన సేనాని యగు "నేతాజీపల్కారు"ని కొంత ఆశ్రితదశముతో ధౌరంజీబాదువైకంపెను. మొగలు వైస్యములు దక్షిణ దేశమున తగినంతగ లేకుండుటచే విశేషవైస్యముతో ఢిల్లీ నుండి మాయిస్తాఖాను పంపబడెను. ఆతడు పునహానగరమును స్వాధీన పరచుకొని నపుడు శివాజీ అర్ధరాత్రమున భానుని గృహము ప్రవేశించి కావలి వారల జంపి భీతిచే పరుచిడుచున్న భానుని చేయి నరకెను. అంతట మహమ్మదీయులు చెల్లాచెదలైరి. భానుడు దిగులాండి, నాయకత్వము వదలి ఢిల్లీ చేరెను.

రాజ్యసంపాదనము.

ఆటమై రాజపుత్రవీరుడును మొగలు సామ్రాజ్య సామంతులలో నగ్రగణ్యుడు నగు జముసింహా మహారాజు శివాజీ నెదుర్కొనెను. పరాక్రమమున తనకు తీసిపోక తన కన్న నెన్నియో మడుంగు లధిక వైస్యము ను గలిగిన సింగునకు వెరచియో, లేక న్యాయమూర్తిరాండే తలచిట్లు ఢిల్లీ దర్బారునందున్న రాజపుత్రసామంతుల స్నేహమును బడసి చక్రవర్తిని సాధించు నుపాయము వెదక దలచియో శివాజీ జముసింగుతోడి హరు త్వరలో మానివేసి సంధి చేసికొనెను. పూర్వశత్రువులగు బీజపురమువారై జముసింగుతో కూడి యుద్ధ మొనరించెను. పాదుషాను దర్శించుటకై ఢిల్లీకేగెను. అచ్చట నతనికి భరిగిన ఆగారమును, కారాగృహస్థాపియు, అందుండి ఉపాయముచే తప్పించుకొని స్వదేశము చేరుటయు, మొదలగు వృత్తాంతము చదువరు లేరుగనిది కాదు.

శివాజీ రాజ్యమును వదలియుండిన కాలమునందు పీష్వాయగు, మోహంతు పింగళే కడు జాగరూకతతో రాజ్యమును కాపాడెను. మొగలులచే చాలభాగ ముక్రమింపబడుటచే, రాజ్యము కడు ఓడించుచుండెను. శివాజీ. వెనుకటికంటె నినుమడించిన పట్టుదలతో నష్టపోయిన రాజ్యభాగమునుసంపాదించుటయేకాక, శత్రురాజ్యములనుండి 'చాతు' "స్వదేశముభి" అను పన్నుల నైతము గైకొనెను. ముఖ్యముగ, జీజాబాయి కొర్నె నెలవేర్చుటకై 'సింహగడ' దుర్గమును సంపాదించిన విషయము మిగుల ప్రశంసనీయును. తీంతసాహసకార్య మొనర్చి తనప్రాణముల నర్పించిన శివాజీ బాల్యస్నేహితుడగు శివాజీమాలా(నే) యొక్క స్వామిభక్తిపరాయణత్వమును, పైర్వసాహసములను కొనియాడవలెను. నేటికిని మహారాష్ట్రలో సింహగడవీరుల చరిత్ర మత్తుత్సాహముతో పాడుదురు. శివాజీకి ఆవార్త తెలిసినపుడు, కొట దొరకైనది. కాని సింహముపోయినది! అని వగచెనట. "శివాజీ"యే ఆసింహము.

సమగ్రసజ్జాతికయము.

ఆటమై జయించిన దేశయంతయు నేర్పుతో పాలించుటయందు, శివాజీ తన రాజనీతివీణిత, దూరదృష్టి, బుద్ధివైభవము, ప్రజారంజకము నగపఱచెను. శివాజీ యోధాగ్ర సరుడే కాక రాజనీతివిశారదుడు. ఆవిషయమున్న నెపోలియ నుతో బోల్పదగినవాడు. దేశపరిపాలనమునం దాయన చేసిన మార్పులు మిగుల ప్రశంసనీయులు. శ్రేణులు, జమీందారుల మూలమున గాక, మహారాజాభాగ్యమునకే స్వయముగ పన్నుల చెల్లించునటు లేర్పరచెను. ఎంత గొప్పపదవియందున్నను, ఉద్యోగులు నెలదీతిముల నందవలయునేగాని జాగీరుల ననుభవించుటకాదని శాసించెను. మంత్రపరంపరగ నుద్యోగముల నియ్యపద్ధతి తీసివేసెను. దుర్గ రక్షణమునకై నియోగించిన వైస్యములందు సమ స్తవర్ణముల వారును సమానముగ నుండిరి. ఆ పద్ధతుల గమనింపక పోవుటవలననే తుదకు మహారాష్ట్రలోకు నష్టము కలిగినది. అంగ్లేయులంత్రవర్ణము వలెను, రాజప్రతినిధి కార్యాలోచన సభవలెను, శివాజీకి అష్టప్రధానవర్ణ ముండెను. పీష్వా యను బిరుదుతో "మోహంతు పింగళే" ముఖ్యమంత్రి యయ్యెను.

మాతృభావము.

శివాజీ సుగుణసంపన్నుడని శత్రువులు నైతము కొనియాడుచుండిరి. దైవభక్తి, బ్రాహ్మణభక్తి, మాతృభక్తి, దేశభక్తి ఆయనకు సహజములు. పరసతుల తల్లులవలె గౌరవించి, కాళ్ళక్రింద గొంగెను. కల్యాణదుర్గమును జయించినపుడు, దుర్గాధిపతి యగు "మూల్నా అహమ్మదు" కొడలు మహారాష్ట్రలోనేనానిచే శివాజీ కర్పింపబడెను. ఆ మహారాజా చిరునావు నవ్వి "నాతిల్లియే ఇంతసాందర్భకవలయైనచో నేనును చక్కనివాడనగుదుగదా" యని నుడిచి, ఆమెను గౌరవించి స్వగృహమున కనిపెను. శ్రీలయం దాయనకు గల సద్భావమెరిగి శత్రువుల పవడపుడు శ్రీచేషముల ధరించి ప్రాణముల దక్కించుకొనుచుండిరి! శివాజీ శివునియనతారమని నమ్మువారుండుట ఆశ్చర్యము కానేరదు. మూర్ధాభిషేకము.

శివాజీ మొగలు సామ్రాజ్యరమా ధురంధరుడగు అలంకరు పాదుషా నెదిరించెను. దక్షిణ హిందూస్థానమునందు సాటిలేని వైభవము ననుభవించిన బీజపుర గోల్కొండ నవాబుల వద్ద కప్పములగోని మునుగ్గుదు భారతఖండయంతయు నేల నున్న అంగ్లేయ వర్తక సంఘముల వద్ద కానుకల నందెను, హిందూరాజ్యమును నెలకొల్పెను, హిందూమతమును దేవాలయములను కాపాడెను. కావున హిందువుల పద్ధతి ననుసరించి సజాశ్రీయముగ మూర్ధాభిషిక్తుడగుటకు నిశ్చయించి, తన్ని మి త్తమై వారణాసినుండి గాగాభట్టు అను విశ్వాత్మునిపిలిపించెను. 1672 సంవత్సరమున సతీసుత సమేతుడై అష్టప్రధానవర్ణము తన్ను కొలువ మంగళ వాద్యములు వ్రాచు "శివాజీ మహారాజ్ జయ" అను జయ ధ్వానములు నెలరేగ పూర్వము మహారాజుల చక్రవర్తుల బోలి తులాభారముతూగి పట్టాభిషిక్తుడయ్యెను! మహారాష్ట్ర జాత్యుద్ధవసయ్యెనని ప్రపంచమునకు చాటుటకొ యన రాయగడు దుర్గమునుండి ఫిరంగులు గంభీర నినాదము గావించెను. మహారాష్ట్ర మందలి ప్రతిదుర్గమునుండియు ప్రతివైస్యములు బయల్పడెలెను. మహారాష్ట్రలోలానందాద్రి నోలలాడిరి. భారతమాత తననుపుత్రుని కనుల పండువుగ గాంచి హర్షించెను. భారతీయ జాత్యుద్ధరణ మయ్యెను.

"మొరనె నిర్మర్తర దుందుభుల్ జలరుహా
మోదంబులై వాయువుల్
లిరిగెన్, బుల్లుల వానజల్లు గురిగెన్
దేవాగనా లాస్యముల్
పరగెన్ దిక్కులకె దిక్కుటిల్లె, జయశ
బృధ్వానముల్ నిండె సా
గర-ముహూర్తగె దరంగమందిత నభో
గంగాముఖాంభోజమై"

ఫోన్ నెంబు జాబ్ గెజెట్టు

రిచ్చాబద్దోడ్డు మానువుడే బి సి.ఎస్ గాంకి పాడి కల్లో ఫోన్ నెంబు గోండుండగనే పెట్టబడ మొదటి తేదీ నండి 14 మాసములు పెల వోగబడినది.

కాకినాడ నవదేవిజను వాలీను డెప్యూటీ చూపరిం తెండెంటు పెన్సియర్ ఫిడ్డిరాయి బింగువోమురును గారు గంబానుజిల్లా అక్రింగునూజరిం తెండెంటుగా నిర్ణయింపబడిరి.

గోదావరిజిల్లా బాలీను నూపరిం తెండెంటుగా పెన్సి నలుగు అసిస్టెంటుగానూ, డెప్యూటీ నూపరిం తెండెంటుగా నున్న శ్రీనివాసశేషుర్రి అయ్యంగారు అవర్గపు కాకినాడ నవదేవిజనుకు నిర్ణయింప బడిరి.

నంగ్యాల రింగ్ కాథ ఆచారీగారు కోయంబత్తూరు జన రణ ద్యూటీకండి గంబాను జిల్లా జరలు ద్యూటీ డెప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్టణము దేవిజను ఎక్సిక్యూటివు ఇంజనీరు హోసర్ లెన్సు కాన్స్టేబుల్ గాన్కి పెట్ట బడ మొదటి తేదీ నుండి నెలదిగియు నెలవోగబడినది చార్జీ నూపరిం తెండెంటుగా నెట్ట బడు గారు నిర్ణయింప బడిరి.

రామిరెడ్డిగారు బళ్ళారిజిల్లాబోర్డు ఫర్వూలుగా నిర్ణ యింప బడిరి.

పి. కిరరావువులు నామలం కె. శేక్స్పిరావు పంతు తులు గార్లు అంకాల్లి పురపాలక సంఘపురులుగా నిర్ణ యింప బడిరి.

జి. వి. రామూర్తి పంతులు, కె. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యంగారు ఒంగోలు పురపాలక సంఘపురులుగా నిర్ణ యింప బడిరి.

ఇచ్చాపురా రేంజి నవ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు వై బోగోయ్యగారు ఇర్లపాడు పనిచేయుచున్న యావోగోయ్యగారికి భంగము గాకుండగనే శ్రీకాళహస్తి రేంజికి నియమింప బడిరి.

శ్రీ కాళహస్తి రేంజి నవ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు పి. విక్టోరీకాథ శేక్స్పిరావు రలులనే ఇచ్చాపురా రేంజికి నియో గింప బడిరి.

ఉల్లాకిమిడి ఎలిమెంటరీ స్కూలు నూర్తైజను ఆర్. టి. జి. వారాణసిల్లా యరు గారు ఇచ్చాపురు నవ అసి స్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా పనిచేయు చుండ నియోగింపబడిరి.

హిందూజీత చరిత్రకాండరులు. ఎన్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ఎమ్. ఎ. ఎమ్. ఆర్. ఎ. ఎమ్. ఎఫ్. ఆర్. హెచ్. ఎన్. గారు "హిందూజీత పూర్వకాలపు చరి త్రము" నూర్తైజను అంకెలలో పురితి పుక్కివారము పా యంకాలను 4-80 గంటలకు ఉత్పన్నమింపబడుతు. ఆర్యు క్షాను విద్యార్థులు ప్రస్థులుగారి నుంచునై పరిక్షితబోధ నర్థులు.

ఉపన్యాసముచే విద్యుగింప బడినవారు, సిండికేటుచే నంగీకరింపబడినవారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఉపన్యాసముల జనకర్తలు.

తెలుగు పేర్లు.

ఎలిమెంటరీ స్కూలు.

మొదటి తరగతి.

మరుసటి తరగతి.

1-14

రెండవ తరగతి.

మరుసటి తరగతి.

3-4

క్రికెట్ క్రీడ.

విశాఖపట్టణము

245 250 305 329

వెదాపురము.

469 474 476

కాకినాడ.

532 567 569

అనులాపురము.

607 610 615 618

రాజవంశదేవరము.

89 891 981

నర్సాపురము.

1106 1109 1111

మరిగిపట్టణము.

1156 1225 1227 1236 1241 1247

తెలంగాణ.

1282 1292 1293 1294 1373 1385 1386 1390 1398 1410 1419

గుంటూరు

1514 1598

బాపట్ల

1756

బెంగళూరు.

1862 1865

కల్యాణ.

1962 1972 1979 2006 2012 2059 2062

కర్నూలు.

2102 2119

కర్నూలు.

2180 2189 2191 2194

కడప

2268 2271 2277

తిరుపతి.

2310 2316 2323

నాగార్జునసాగర్.

2363 2371 2377 2382

నెల్లూరు.

2411 2436 2441 2459

నెల్లూరు.

2503 2619 2620 2621 2636 2638 2646 2651 2655 2659

2663 2691 2703 2712 2721 2730 2743 2747 2775 2776 2779

2789 2792 2794 2796 2798 2800 2802 2804 2806 2808 2810

2812 2814 2816 2818 2820 2822 2824 2826 2828 2830 2832

2834 2836 2838 2840 2842 2844 2846 2848 2850 2852 2854

2856 2858 2860 2862 2864 2866 2868 2870 2872 2874 2876

2878 2880 2882 2884 2886 2888 2890 2892 2894 2896 2898

2900 2902 2904 2906 2908 2910 2912 2914 2916 2918 2920

2922 2924 2926 2928 2930 2932 2934 2936 2938 2940 2942

2944 2946 2948 2950 2952 2954 2956 2958 2960 2962 2964

2966 2968 2970 2972 2974 2976 2978 2980 2982 2984 2986

2988 2990 2992 2994 2996 2998 3000 3002 3004 3006 3008

3010 3012 3014 3016 3018 3020 3022 3024 3026 3028 3030

3032 3034 3036 3038 3040 3042 3044 3046 3048 3050 3052

3054 3056 3058 3060 3062 3064 3066 3068 3070 3072 3074

3076 3078 3080 3082 3084 3086 3088 3090 3092 3094 3096

3098 3100 3102 3104 3106 3108 3110 3112 3114 3116 3118

3120 3122 3124 3126 3128 3130 3132 3134 3136 3138 3140

3142 3144 3146 3148 3150 3152 3154 3156 3158 3160 3162

3164 3166 3168 3170 3172 3174 3176 3178 3180 3182 3184

3186 3188 3190 3192 3194 3196 3198 3200 3202 3204 3206

3208 3210 3212 3214 3216 3218 3220 3222 3224 3226 3228

3230 3232 3234 3236 3238 3240 3242 3244 3246 3248 3250

3252 3254 3256 3258 3260 3262 3264 3266 3268 3270 3272

3274 3276 3278 3280 3282 3284 3286 3288 3290 3292 3294

3296 3298 3300 3302 3304 3306 3308 3310 3312 3314 3316

3318 3320 3322 3324 3326 3328 3330 3332 3334 3336 3338

3340 3342 3344 3346 3348 3350 3352 3354 3356 3358 3360

3362 3364 3366 3368 3370 3372 3374 3376 3378 3380 3382

3384 3386 3388 3390 3392 3394 3396 3398 3400 3402 3404

3406 3408 3410 3412 3414 3416 3418 3420 3422 3424 3426

3428 3430 3432 3434 3436 3438 3440 3442 3444 3446 3448

3450 3452 3454 3456 3458 3460 3462 3464 3466 3468 3470

3472 3474 3476 3478 3480 3482 3484 3486 3488 3490 3492

3494 3496 3498 3500 3502 3504 3506 3508 3510 3512 3514

3516 3518 3520 3522 3524 3526 3528 3530 3532 3534 3536

3538 3540 3542 3544 3546 3548 3550 3552 3554 3556 3558

3560 3562 3564 3566 3568 3570 3572 3574 3576 3578 3580

3582 3584 3586 3588 3590 3592 3594 3596 3598 3600 3602

3604 3606 3608 3610 3612 3614 3616 3618 3620 3622 3624

3626 3628 3630 3632 3634 3636 3638 3640 3642 3644 3646

3648 3650 3652 3654 3656 3658 3660 3662 3664 3666 3668

3670 3672 3674 3676 3678 3680 3682 3684 3686 3688 3690

3692 3694 3696 3698 3700 3702 3704 3706 3708 3710 3712

3714 3716 3718 3720 3722 3724 3726 3728 3730 3732 3734

3736 3738 3740 3742 3744 3746 3748 3750 3752 3754 3756

3758 3760 3762 3764 3766 3768 3770 3772 3774 3776 3778

3780 3782 3784 3786 3788 3790 3792 3794 3796 3798 3800

వ్యాయామవిద్య

పాఠశాలాధికారులు చేయవలసిన పని.

విద్యార్థులను లాకర్లు మా వేర వాగ్మయమన్నార.

విద్య యందు నాణ్యభాగములు. శరీరదృక్పథము గూర్చియు శరీరసౌమ్యమును గూర్చియు బోధించువది శారీర విద్య. సాగ్ర్యము గణితము పృథ్వీకాస్త్రము మొదలగు బుద్ధిశక్తిలకు సంబంధించి విద్యయే కాస్త్రవిద్య. మూడవది నీతిని బోధించు నీతివిద్య. నాల్గవది భరమాత్మను బోధించు దైవికవిద్య. ఓని నాల్గిటిలో నుం పాఠశాలయందు కాస్త్ర విద్య పోషించుట అపొందింది. బాలరకాస్త్రభాగము వల్ల బిచ్చి చేయవలయుననియే యుపాధ్యాయుల తాపత్యముగాని వారి శరీరము లెట్లున్నవో తెలిపింది, వారి దృక్పథమును వృద్ధిచేయుటకు కాదు. ఈవిషయము విద్యార్థికి లండనును గమనింప వలసియుండును.

మన పాఠశాలయందును కళాశాలయందును వ్యా యము విశిష్టమున తిరిగించువాడును శిష్యు. పాఠశాల కంటేను ముఖ్యము శిష్యుడు వాలు లుండు. నానందతీర్థో నూనారు 40 మంది మార్చి)ను క్రిందలూండు నల్లలూ కలిగి యుండును. మిగిలిన వారందఱును శిష్యావంశము కలిగి యు న్నాలోలేనో నూనారు. కాస్త్రాధికారిగా భక్తులయొక్క యు పాఠశాల పృథానోపాధ్యాయుల మొక్కయు విధియే మిగిలినాల్గి పృథక్ పేరిటగాని. కాస్త్రాధికారి మేముగ నింక దేవ 40 మందికి నుండును. నమ స్మింపట్టికే బిచ్చాంధ మాయెడుగదా. పాఠశాలలో ప్రతివారుకొని సోకవలయుల నియమము ధం మేదంః చెప్పుదు. వాస్తాత్మక భక్తులను మన నుండునందుచున్నాము. ఆ క్షేత్రము ధనముతో కూడింది. కాస్త్రాధికారులకు ఆరకాళియొక్కయు. అంగ విద్యకాళి వారు కోరుచున్నారు. గాన చేయవలయు. తిరిగించువాడు నాలకు చూపుచున్నాము. ఇట్టిశిష్యులను చేత క్షేత్రము నం దును పుష్టి విశులకు చేతకూడదు? వారి మన మెందును విశిష్టమయి? నానంద శరీరబలమును శరీరసౌమ్యమును మోపున గాని ధనమేమియు భుక్తిగాక?

కృష్ణదేవరాయలవలె పాఠశాలలో వ్యా యము విద్య నిశింపబడెను. బాలు లందఱును విద్యమును క్షేత్రమును కాలమును బుచ్చవలెను. మన శత్రువులను నోకాపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు మోపునందువలె నుండునాల్గిలకు సాయం కాలముకలకు పాఠశాలమును క్షేత్రము పోయి 4-80 గం. పాఠశాల నుగిశివనూర్పులూండు. కొంతయు కాళియండును. అందులో విశులయందు పాఠశాలను విని వినిగినిగిని యున్న బాలురను నూర్చాస్త్రమును మన వరకు నోక విద్యగదిలో కూర్చుండవలెను. మనోపాక్షము యెంచవలెను. కాస్త్రాధికారి కాలాధ్యక్షు లీవిషయమును గమనించి తామస్థిమ మగర్వము చేయక తమ సహాయోపాధ్యాయులనుగూడ క్షేత్ర కార్యములను చేయవలెను. బాలరశరీరబలమును వృద్ధిచేయవలెను.

మనవిద్యార్థులనీతి యంత్రప్రాప్తముగనున్నది. నా టికంటే జేచుబలము తగినది. చదువలసిన గ్రంథములు స్వీకరించి పేర్లు కచ్చము లయ్యింది. విద్యార్థులకు తగిన దృక్పథము శిష్యు. వారు విద్యనుగూర్చినిగిది విషయమును యందు భోజనము చేయుటచే జేచునీతి చేయవలెను. బలము క్షేత్రముయందు ఇట్టి నీతియందు వారికి జేచు ను లేకపోయినవో గాత్రములనుగూర్చు? వారి శి. నీతి వాగునలకునలెను. వారిదేవలము మోపునలెను. తేలివో విద్యార్థిలోకము చేయను. శత్రువులదేవు వృద్ధియ నుచు? దేవభక్తులయందు నాటకము జూచును. ఇది చక్కగా పేరిటించి విద్యార్థిలను బాలులచేనానీతి వాగుగా చేయవలెను. తేలివో అంధ్రప్రదేశ్ కోకండును.

బలపురము నందలి విక్టోరియా వాహనము 12-6 తేదీ నోకశక్తువు వడియందు. ఉదయము జనులకన్న గుంపులు గుంపులుగా కూడిరి. కుంపులయందగ మార్చిగ్మయన లొమ్మిది నెలలు నెగినినదిగె తెలుసుచుట కెదలు. కొమ్మరిపు యింక యుండునను లేదియు నగిగ నేర్పడలేదు. అయినచి ను నీ వితింతువో చేసిన యకార్యకరణమై యుండునని యెవర మోపే ప్రాయమున్నాను.

బొమ్మిలి ముట్టడి

10 లంకెలును నాటకము.

జేదను జేసెడుగాడు కాస్త్రాధికారి విశిష్టము

మూలము:- 12. రింగు భుక్తి ప్రద్యేయము.

కాళికో తెండు య 1-0-0.

జ్యోతిష్యుల ముద్రాలయము.

247, రెండుకెట్టి పిడి, బార్డియోను ఉద్యోగము

విజయములకు సన్నిహితమైన సాహచర్య మేర్పడి

ఆంధ్రులచరిత్రము

భారతీయము

భారతీయము

ప్రధాన వ్యాసము

వ్యవస్థాపకము

విజయము

విజయములకు సన్నిహితమైన సాహచర్య మేర్పడి

భారతీయము

భారతీయము

ప్రధాన వ్యాసము

3

4

5

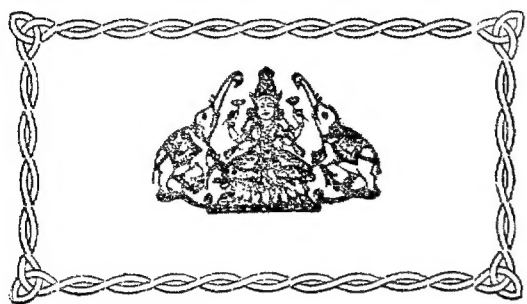
6

7

8-9

10

11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 16-వ తేది

బుధవారము.

స్వరాజ్య తత్వము

V

భారతమునందు జాతీయ ప్రత్యగాత్మ్యము గ్రహించుటకు జాతీయమును సర్వమును జీవనము సాధనము. భారతీయులకు ప్రత్యగాత్మ్య కలదని దేశము మతము సాంప్రదాయాచారములు చరిత్రేతిహాసములు సాంఘికాధిక వ్యవస్థలు స్థాపించుచున్నవి. భారతఖండస్థితివలన భారతజాతికి ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలిగినది. భారతీయులు అన్య దేశ సుపర్యమును అన్యమత సుపర్యమును అన్యజాతి సుపర్యమును నిరసించి చిరకాల మీ దేశమున నున్న సుతృప్తిని జెందియుండిరి. ఏ దేశము నందు గాని భారతఖండమునందు గల స్వధర్మ ప్రయత్నము లేదు. అనేక శతాబ్దముల నుండి యాదును బ్రాహ్మణాధిపత్యములు రక్షింపబడినవి. సుదీర్ఘ శతాబ్దముల నుండియును మహమ్మద వంశ స్థుల విచ్చిన్నముగ నభివృద్ధిని జెంది వికసించినవి. యువిచ్చిన్నమైన స్వధర్మ సంరక్షణ మేయితర స్థితిములందును గోచరింపదు. ప్రజల కలము లందును ప్రవరయందును శోతమునందును మహమ్మద యువిచ్చిన్నమైన మతశీల రక్షణము గోచరము. మతశీల రక్షణమునకై భారతఖండము నందు వలె నితర దేశములందు కట్టుదిట్టములు నిర్మితములు గాలేదని లోకచరిత్రవలన దెలియుచున్నది. ప్రాచీన సామ్రాజ్యము లంతరించినవి. ఆసామ్రాజ్యచానుల మతములు గతించినవి. సంఘ వ్యవస్థలు సమసిపోయినవి. సాంప్రదాయాచారములు గ్రంథస్థము లయినవి. చాణ్డీయ అస్పిరియ దేశముల దూపుదేఖలు లేవు. అక్లూటికుఖండము జలమయమైనది. ఈజిప్టుదేశము నిలిచియున్నను ప్రాచీనపు వంశజులలేవు. మతములులేవు. సాంప్రదాయాచారములు లేవు. గ్రీసు రోము దేశములు స్వయంస్వక్తిత్వమును గలిగియున్నను వంశజులందును మతమునందును సాంప్రదాయాచారములందును పరిస్థితులందును మార్పులు నందినవి. లోకమునందు దరాబియాదేశము దక్క మరెచ్చటను భారతఖండము వలె ప్రాచీనమతధర్మరక్షితం బైన దేశ మెచ్చటను గానబడదు. యూరపురాజ్యముల మతధర్మము లాసియాఖండసంజాతములు. చీనా దేశీయుల మతము భారతఖండ సంజాతము. అమెరికా ఖండవాసుల మతధర్మము లాసియాఖండ ప్రభవములు. అనేక దేశములందు మతధర్మములు సాంప్రదాయాచారములు సంపూర్ణముగ మారి నవి గాని భారతఖండమునందు మాత్రము సంపూర్ణముగ మారలేదు. వేదయుగమునందు మహమ్మలు స్థాపించిన మతధర్మములు నేటికిని హిందూసంఘమునందు వీర్యవంతములై నిలిచియున్నవి. ద్విజులందు వర్తమానకాలమునందు దాచరణమునందున్న మతధర్మానుష్ఠానము దీనికి నిదర్శనము. ద్విజులు బ్రహ్మయజ్ఞముపితృతర్పణాదికర్మలను వేదయుగము నందువలె వర్తమానయుగమునందును ననుష్ఠించుచున్నారు. చిరకాల సంవర్ధితంబును నవిచ్ఛిన్నవంశానుగతంబు నైన మతధర్మానుష్ఠానము భారతీయుల ప్రత్యభిజ్ఞానమునకు ప్రబల నిదర్శనము. ఇతర దేశములందు పరరాజాక్రమణము వలన మతములు మారినవి, సాంప్రదాయాచారములు మారినవి, ప్రజల నామరూపములు మారినవి. కాని భారతఖండమునందు మాత్ర మట్టి సంపూర్ణమైన మార్పులు గలుగలేదు. భారతఖండమునందు గలిగిన జాతీయ సంరంభమునందును మత సంరంభమునందును సాంప్రదాయాచారములు విలయము నొందిక శేజోవంతములై నిలిచియుండుటకు గల కారణము భారతజాతికి గల ప్రత్యగాత్మ్యప్రభావ మని విశదమగుచున్నది. ఉపనిషద్ధర్మతమైన వేదాంతోపదేశములు, భారతఖండము చిరకాలము మత సంరంభమునకు పాలైనను, వర్తమాన యుగమునందు సమత మాత్మావభోధ మునకు భారతీయులకు ప్రమాణములుగ నున్నవి. చిరకాల సంరక్షితంబైన భారతీయుల ప్రత్యగాత్మ్యసంరక్షణమే స్వరాజ్యస్థాపనమునకు ఫలము. భారతీయులప్రత్యభిజ్ఞానమునకుపరరాజాక్రమణము వలన విఘాతముగలుగలేదు. పరమతప్రవేశము వలన భంగము గలుగలేదు. పరదేశ సాంప్రదాయాచారముల సంరంభమువలన వినాశము గలుగలేదు. ప్రాచీన కాలమునందు నాగర కాగ్రగణ్యులైన యవనులు భారతఖండమును జయించిరి. క్రూరులైన హూణులు జయించిరి. మతావేశ పరులైన మహమ్మదీయులు భారత ఖండమును జయించి 500 ఏండ్లు పాలించిరి. భారతీయుల ప్రత్యభిజ్ఞానమునందు విశేషమైన మార్పులు గలుగలేదు. మహమ్మదీయ పరిపాలనమువలన భారత మాతకు మహమ్మదీయ పుత్రు లేర్పడిరి. సుందర మందిరములు నిర్మితము లైనవి. ఉద్దాభాష పుట్టినది. భక్తియోగమున కుత్తేజము గలిగినది. ప్రజల మత ధర్మములు మారలేదు. సాంప్రదాయాచారములందు పరివర్తన మేర్పడలేదు. అయ్యవి చిరకాల సంవర్ధితంబై సంరక్షితమై యున్నవి. బ్రిటీషు పరిపాలనమువలన భారతఖండమునందు ప్రాచీ ప్రతీచీ భావములకు, మతధర్మములకు, వ్యవహారములకు, సంఘవ్యవస్థలకు, ఆర్థిక వ్యవస్థలకు, రాజ్యాంగ

నిర్ణయములకు సన్నిహితమైన సాహచర్య మేర్పడినది. ప్రాచీ ప్రతీచీ సన్నిహితసాహచర్యము భారతీయులందుప్రతీ ప్రమైన ప్రత్యగాత్మ్యవికాసమునకు గారణం బైనది. చిరకాల సంవర్ధితంబైన భారతీయ ప్రత్యగాత్మ్య వికాసమే స్వరాజ్య స్థాపనమునకు ఫలము. భారతీయుల ప్రత్యగాత్మ్యవికాసమునకు చిరకాల సంరక్షితంబు లైన మతధర్మములు సంఘవ్యవస్థలు సాంప్రదాయాచారములు విజ్ఞాన సంపదలు సాధనములు. ఆత్మవికాసమునకు ప్రాచీ ప్రతీచీ సంజాతమైన పారతంత్ర్యము వలన ప్రత్యభిజ్ఞానమువలన గలిగిన గుణవోషములను దెలిసికొనుట ధర్మము.

యుద్ధ సిద్ధి

యుద్ధమునందు విజయము విజయ పరంపరలకును అపజయము పరాజయ పరంపరలకును గారణం బగును. నైన్యమునందు విజయవిశ్వాసమునకు భంగము గలిగినపుడు పునరుద్ధారణము దుస్సాధ్యము. నైన్యము నష్టమైనను విజయవిశ్వాసమునకు భంగము గలుగనపుడప్రతిహతముగ విజయ ప్రవాహము ప్రసరించుచుండును. వర్తమాన యుద్ధస్థితి ఈ సూత్రమునకు వ్యాఖ్యానముగ నున్నది. జర్మనులకు విజయ విశ్వాసము సంపూర్ణముగ నున్నపుడు వారి విజయయాత్ర సాగినది. విజయవిశ్వాసము సంకుచిత మైనపుడు వారి విజయప్రవాహమును సంకుచిత మగుచున్నది. గత వత్సరమునందు రుష్యులు పరాజితులైనను వారి విజయ విశ్వాసమునకు భంగము గలుగలేదు. పరాసు దేశమును జర్మను లాక్రమించుకొనినను వారి విజయవిశ్వాసమునకు భంగము గలుగలేదు. యుద్ధారంభమునందు బ్రిటీషు ద్వీపమునందు విశేషమైన నైన్యబలము లేకున్నను వారి విజయ విశ్వాసమునకు భంగము గలుగలేదు. మిత్రమండలికి గల విజయ విశ్వాసము వర్తమాన విజయ ప్రస్థానమునకు మూలబీజము. యుద్ధారంభమునందు రుష్యులు నైన్యముల త్యాగము పరాసుల పరాజయము నాపినది. వర్తమాన సంవత్సరమునందు రుష్యులు శౌర్యము ఆప్రియనుల పతనమునకు గారణమైనది. జర్మనులు రుష్యులు నైన్యముల పునరుద్ధారణము దుర్లభమని నమ్మిరి. పరాసుల దుర్బలము తస్యమని విశ్వసించిరి. ఈనమ్మకమును బూని ఇటలీని జయించుటకు వర్తనను పట్టుకొనుటకును బూనుకొనిరి. ఇటలీ రంగమునందు 5,00,000 ఆప్రియనులైన కులు ప్రవేశించిరి. ట్రెంటిన్ ముఖమునుండి వెనిసు లాంబార్డి దేశమునందు ప్రవేశించుటకు సాహసించిరి. రుష్యులు గలీషియా దండయాత్ర వలన నీ యెత్తునకు భంగము గలిగినది. ఇటలీ రంగమునందు ఆప్రియనులు విశేషము నష్టపడిరి. టిరోలు నుండి ఆప్రియనులను మరల్చి ఇటలీనైన్యములు ఇసోంజా ప్రస్థమును స్వాధీనము చేసికొనగలిగినవి. ఇసోంజా ప్రస్థము స్వాధీన మగుటవలన ట్రీస్టునకు నడుచుటకు ఇటలీకి మార్గ మేర్పడగలదు. గత వారమునందు ఇటలీవారు 20,000 ఆప్రియనులను బండిలనుజేసిరి. ఇటలీ రంగమానందాప్రియనుల బల ముడిగిన దని విశదమైనది.

రుష్యనుముఖము

రుష్యను విజయ యాత్ర తూర్పురంగము నందు అప్రతిహతముగ సాగుచున్నది. వర్తమాన సంవత్సరమునందు జర్మనులు రీగాప్రాంతమును పరిపరచుకొని రుష్యనులను భయభ్రాంతులను జేయ సమకట్టిరి. కాని జర్మనుల సంకల్ప మించు కేనియును సాధ్యము గాలేదు. జట్లందు నౌకా యుద్ధము రుష్యనుల విజృంభణము జర్మనుల యాశకు భంగమును గలిగించినది. తూర్పురంగము నందు రుష్యను లనలంబించిన ప్రసానక్రమము దుర్భేద్యముగ నున్నది. జర్మను సైన్యము లొక ముఖమునందు జేరినపుడు రుష్యను సైన్యములు వేరొక ముఖమును భేదించుట కుపక్రమించుచు న్నవి. రుష్యనులు నిర్వహించవలసిన భారములు మూడు గలవు. మొదటిది మిత్రమండలియుద్ధతంత్రమున కనురూపముగ నేకకాలమున యుద్ధమున కుపక్రమించుట. ఈతంత్రమువలన జర్మనులయుద్ధ తంత్రమునకు ప్రతిఘటన మేర్పడుచున్నది. జర్మనులు పడమటి రంగమునందును ఆఫ్రికాయనులు ఇబలిరంగమునందును పన్నిన పన్నుగడలకు విహితము గలుగుట కిది సాధనము. రుష్యను లత్యంత త్యాగముతో నీ భారమును నిర్వహించి రని యుద్ధచరిత్రవలన విదిత మగుచున్నది. గత సంవత్సరమునందు రుష్యనుల పరాజయములను పరిహసించిన వారల కీ యేడు వారి విజయవిశ్వాసము ప్రశంసాపాత్రముగా గలదు. రుష్యనులు నిర్వహించ వలసిన రెండవ భాగము రీగాప్రాంతమునందు జర్మను పురోగమము వాపుటయై యున్నది. ఈ భారమును రుష్యను లేకేరిని నిర్వహించినది నిర్ణయించుటకు తగిన యాధారములు విదితము గాలేవు. కురోపాట్కిను గారు ఆసియా తురుష్కానమునకు గవర్నరు జనరలుగనియమింపబడుటకు గతంబేదియో తెలియకున్నది. జర్మను నౌకాదళము కీలుకాలువనుండి బాల్టికు సముద్రమునందు జేర యత్నించుచున్నట్లు తెలియచున్నది. ఈ నౌకాదళమునకు గవర్నరానము రీగా మైన దానిఫలము ముందు తెలియవలసియున్నది. రుష్యనులు నిర్వహించవలసిన మూడవ భారము ఉత్తరమునందు ప్రీపెటు నదికిని దక్షిణమునందు నీప్టరుకును నడుమనుగల ముఖమునుండి ఆఫ్రికాయనులను వెనుకకు మరల్పుట యైయున్నది. ఈ ముఖమునందు జూరు మాసాదిని 12,00,000 ఆఫ్రికాయను సైనికులు గలరని నిర్ణయింపబడినది. రుష్యనులు 5,00,000 ఖైదీలను జేసిరి. క్షతగాత్రుల సంఖ్య 4,00,000 అయియుండును. హతశేషులైన ఆఫ్రికాయను సైనికుల సంఖ్య 3,00,000. ఈ రంగమునందు జర్మనులు ఆఫ్రికాయనులు గలిసి 5,00,000 సైనికు లుండునచ్చును. అందు జర్మని విజ్ఞ ప్రాంతమునందుగల సైన్యములు కదలుటకు ఏలులేని స్థితియందున్నవి. లుట్టుకు కోవెలు ప్రాంతములందుగల ఆఫ్రికాయను సైన్యములను రుష్యను సేనానాయకుడు సాఖరాఫుయోడించెను. యుద్ధభారమంతయును టార్కఫూలు మోసిన ప్రాంతములందుగల బోధమీరు సైన్యముమీదను గలదు. ఆసైన్యమును సంహరించుటకై ఉత్తరమునందు సాఖరాఫు మధ్యభాగమునందు టెహరు బషేఫు దక్షిణమునందు వెచిట్జ్జి పని జేయుచున్నారు. బోధమీరు సైన్యము చెల్లాచెదులైన రుష్యనుల కీ రంగమునందు సాయగలిగిన దనియును పురోగమము సాధ్యమనియును నమ్మవలయును.

వర్షను ప్రముఖత

యువసీతిని నిర్ణయించుటకు వర్షను స్థితి ప్రమాణముగ నున్నది. వర్షనును బట్టుకొనుటకు జర్మను లారు నెలలు విశ్వప్రయత్నములు జేసి విఫలమనోరథులైరి. యుద్ధారంభమునందు జర్మనులు

చూపిన తౌర్య ప్రతాపము లెచట దాగియున్నవను ప్రశ్న గలుగుచున్నది. వర్షను దుర్గ సంగక్షణమునందు పరాసులు చూపిన ధైర్యము సాహసము త్యాగము విస్మయ జనకముగ నుండగలదు.

పడమటిరంగము

ఈ రంగమునం దాంగ్లేయులు పరాసులు స్వాధీన ప్రదేశమును సంగ్రహించు కొనుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. ఆంగ్లేయులు పాయిజియర్సు ప్రాంతమునందును పరాసులు మా రెపాసు ప్రాంతములందును స్థిరమైన రక్షణసాధనములను నిర్మించుట కుపక్రమించుచున్నారు. అన్నిరంగములందును గతవారపు యుద్ధము మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. కాని పురోగమము నులభ సాధ్యమని నమ్ముట యసంగతము.

విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులకు

శృంగభంగము.

క్రి. శుక జి. పి. నల్లకే గారు విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులైన తెచ్చిన యభిప్రాయము వ్యాఖ్యానము కోట్టుటాటూ కుమారస్వామి కాన్పులు గారూ ఒప్పుకొని విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల నల్లకే గారి ఆక్షేపణ పత్రమును ప్రభుత్వమువారికి పంపి తీరవలసిందని తీర్మానించివారు. నల్లకే గారి కైన భయములను ఈ కార్యనిర్వాహకుల కట్టి యియ్యవలసినదనియు నత్యుచితమేననియు ఇది యొకరూ వ్యాఖ్యమైన తీర్మానములకు సంకేతము లేదు. ఇట్టి తీర్మానమునకు విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులు ఎడమయ్యటయే విచర్యవలయు. తాముచేసినది తప్పుని తెలిసియు కొద్దుగానే దప్పుల కెక్కి ప్రజలద్రవ్యమునందుగజేయుట మర్రాను విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల కే యొప్పుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు కార్యనిర్వాహకులనుండి సహధార ముగురుటకును ఈవిషయము తగియన్నదని మామభిప్రాయము. కార్యనిర్వాహకులైన నల్లకే గారు ఉత్తమ వ్యాఖ్యానముతో విచారణలో నుండగ నీ కార్యనిర్వాహకులలో నొక్కొండరు ఉపాధ్యక్షుడు వ్యాఖ్య మూర్తి శేషగిరి అత్యుత్తమ తీర్మానమును నిరంకుశతీతి అపి న్నచెను. తాము తెచ్చిన తీర్మానమును సంపూర్ణముగా సభ వారితో విమర్శించిది సభ్యులు తీసికొని ఫలము తెల్పవలసిన దని ఈ పాఠ్య తుని వ్యాఖ్యాన తీర్మానములకుగాని నిష్పాద మెట్టుటకు శేషగిరి అత్యుత్తమ తీర్మానమున్నది. అదియు జూరు నీరు మన విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులకీర్తి జగద్విఖ్యాత మగునటకు సందియములేదు. నేటి దినము మే ముగావించిన తీర్మానమున్నది వ్యాఖ్యానములు ట్రాట్టరు కుమారస్వామి ఈటెస్థితిని కల్పించివారు. మన విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల వ్యాఖ్యానములకు కృతజ్ఞులయి ఆ జగద్విఖ్యాతిని సందశులుగో లేకున్న తమ దోషములను దిద్దుకొనుగో ముడవలసియున్నాము. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు మాత్రము ఏమరుపాటుపడక కార్యనిర్వాహకులకు సమైక్యమార్గమునకు జేతానుగాగ ము విశ్వసించుచున్నాము.

హైందవ స్త్రీలు - రాజ్యాంగవ్యవస్థములు

కాలే మామముందు రాజ్యాంగ వ్యవస్థలను సభిల పించెడి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య స్త్రీలవలె లండను నగరమునందు గూడినది. నారీహితీ మూల మెంతటి అగ్రాధిపత్యమును కలిగించెను. ఆవె భారతీయులు యుద్ధసందర్భమునందు జూపిన త్యాగము సంప్రదించుచున్న స్త్రీవిద్య హేతుస్థితి యందున్నదనియును స్త్రీవిద్యావ్యాపకత పాటుపడుట యవసరమనియును చెప్పెను. సర్ కృష్ణగుప్త సర్ మంభర్జి భాగ్యగిరి యూనుఫ్ ఆలి సమయ మున్నగునగులు భారతీయ స్త్రీలకు తమమన బ్రసంగములనుజేసి వారిసహజవర్ణనలనుగూని గొని యాడిరి. రాజ్యాంగవ్యవస్థలను పునఃపాలకే లేనపుడు స్త్రీలకు గలుగుట దుర్లభమనియును హిందూదేశమునందు పునఃపాలనో పాటు స్త్రీలకును రాజ్యాంగవ్యవస్థలను గలుగుట సమంజసమనియును సర్ కృష్ణగుప్త తెలిపెను. యుద్ధారంభమునందు పునఃపాలనకై స్త్రీలకును మనశోకమునందు రాజ్యాంగములందు స్వాతంత్ర్యాధి పృథ్విగలిగి స్త్రీస్వాతంత్ర్యాధిమానులందరూ సంకీర్తనగలరు. పార్లమెంటు పాశ్చాత్యులైన యాంగ్లాధికారిత్వమున కిట్టి యుద్ధార సంస్కారము రుష్యులు గునని తలచుట ప్రయము తోచుచున్నది.

బీసెంటును - ఇండియా ప్రభుత్వము

అత్యుత్తమము పత్రిక యొక పన్ను వార్తను ప్రకటించుచున్నది. ఈభూమిలోని యుద్ధయాధికారులలో నొక్కడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి నీనాటక విశోధకునకును సంబంధము లేదని తెలియజేసివారు. బొంబాయి ప్రభుత్వము వారును ఈ వార్తను ప్రభుత్వమువారును వారి వారి కార్యములకు ఉత్తర వాడుల బి! ఇంతటి రహస్య సంతసంపదలనీవే. కాని హక్కు ప్రభుత్వ కాలమునందుగా ఈ గానుండి విత్తిగ్గున పొట్టాడు ప్రభుత్వము ఇప్పుడు నుండుదిత దృష్టినిమాపుటకు కారణ ముండవలయునే. ఒక లేఖ పేరు సహజముగ నీ ఉదాహరణము. హక్కు ప్రభుత్వమునకు సుంది ఉదాహరణగా నుండి. రాజ్యపరిపత్తి ప్రాతిపదికన్ని నందున తమ యుద్ధము నడుక వాలోచించి యు యెత్వలెన నుండురా? అయిన హక్కు ప్రభుత్వమునకు పక్కతిని నడుపుటకు సుందీర్మలైన ముఖ్యులుప్రస్తు ప్రభువు గారుమాత్రము వీరి నుదాహరణ నొప్పులేరా? ఇక కొంతకాలము జరిగిన గాని పాటును స్పష్టతరములు కావేమా!

జర్మను సాంఘికవాది - యుద్ధము.

మాక్సిమిలియన్ హర్డెగారు జర్మను జేతను నందు ప్రయత్నమును జూరం ఫ్టు ప్రతిఘటన సహజమగు. యుద్ధమునందు అధికారిగా భిక్షాచారులను విశదముగ వ్రాయుట గలవకు రెండుసారు లీదవకు చునాం యిది ప్రత్యేకముగా వ్రాసెను ఇటీవలకు జర్మనుల బలములకు విశిష్టమయిన వాతకడియూ చెప్పియున్న యుద్ధ సార్వభవం తెలియచున్నది. "ఇంగ్లాండుస్థితి దుర్భేద్యముగనున్నది. దై నాతగ్రామములలో భాగ్య వశముననో యుద్ధములకు పరాభవము గలిగిన గాని మనము చేతుల జేమియునలేదు." జర్మను ప్రజల యు దీభారము దృఢముగ వ్యాపించి వపును యుద్ధము శీఘ్రముగా యిగురు గలవకు నమ్మకము గలగుచున్నది.

చెవిరు జూపిన ముల నైషమ్యములు

లోకమో, ఆగస్టు 15 - చెవిరు ముంబయి నుండి ఇటీవల నైషాభిజయము, జూపిన ములకు జరిగి గంభీరతనుగూర్చి వార్తాపత్రికల విశేషముగా వార్త యున్నది. ఒకచైవా నైషము ఒక జూపిన యుని చువెన. అయిచె చెవిరు ముంబయి ను జూపిన ములకు ఈ దోష్టగి జూపిన య నైష స్థానమున వోయ నైషము నీ ను. అందుకే కొంతయు జూపిన ములకు చెవా నైష స్థానమునకు వచ్చిపోయి. చెవా నావన్నీర్వ మును నుండి 17 గురు జూపిన ములకు గాయపట 25. ఒకకటాపు అధికారికి గాయములు తగిలినవి.

చెవిరు ముంబయి నుండి నైషాభిజయ జూపిన ములకు తెలుసుచున్నాం. నానైషాభిజయ వార్త యున్నది.

1038 నుండి ఖైదీలు వస్తువనుట.

లండను, ఆగస్టు 15 - నానైషాభిజయ సంకారం రుష్యమును జర్మనీజా అను స్థానమున వారికి దక్షి. - Just న్న కొన్ని ప్రయోజన కళపట ముగిరి 1038 నుండి వస్తుకొని.

శత్రువుల వరాజము.

లండను, ఆగస్టు 15 - యుద్ధపరిణామ వలన శత్రువుల కత్తవ స్థానములను మట్టి విధములై విశేష ప్రయత్నముకొనిరి. వరాను ఆంగ్ల యుద్ధ శత్రువుల వారి యుద్ధరంగా పోయి, ఓడి. స్థానముల గొన్నాయి. తమ సేనలను ముఖ్య పేర్వలను కొంతగానూ కప్పవడిన. మాంట్ ఫోర్టును కప్ప ఇబ్బందికి నేకావలయును నాది ఆస్థితియును నకు దృఢపాపానుకల్పి. గోరజ్ మూడి పోవుట గోరజే ఆరాహీయలై ను అతి పోయి రుష్యములు తిరిగి గాయమున్న కోరెరంగమున శత్రువుల సేనకటాంఠములకల్పి స్థానికము దక్షిణమున పోడినా తెలపరుమాన్యుల గొన్నాయి. మిత్రసేనలని వారి పోలి యుద్ధము నందున శత్రువులు ఆ సేనకటాంఠముల కొక్కవోట కల్పి విశేష ప్రయత్నముతో వరానుకు మున్నారు. మిత్రసేనలని వారందరూ 5 లక్షలనుండి శత్రువులను ఖాయుచేసిరి. ఏ 5 లో 5 జనరలును, 10 మంది కటాంఠముల సేనానులకు గలరు.

విందు: - మూడునందినలో 18 వ లేదని 5 గం టలకు కలిగోట జమీందారు గారు గో. వి. ఎస్. శర్మగారికి విందుచేయుచును.

[రేటరు ఏజన్సీ.]

అందుకు, అగస్త్య 15.— 18 పాండ్యుండు సామగ్రి
చేయుట పూర్తియైనది. చురఫిరంగుల విషమును మనము
ఇక కొంతకాలముగా కృత్రిమముగా మిక్కిలిమందిరివారికి గార
అసిన ఫిరంగుల విషమును శ్రద్ధతో ముగించగలము. కర్మాగారముల
పరివారును, యజమానులను ఇదివరకు వలెనే శుభ్ర
తానాములతో పాటుపడునెడల మందుసామగ్రివలనను
ఫిరంగులవలనను మన విప్రుభవముగిగిగిగిగి మనము దృఢ
ముగా చేపుగలము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848,

ఆర్. ఎల్. జోన్నా వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

THE GREAT WAR.

Allies Closing up on Bulgar Lines.

RUSSIAN THRUST: BATTLE OF THE RIVERS.

Prodigious Output of Munitions: Mr. Montague's Statement.

[Reuter's Agency.]

British Front.

**Situation Unchanged on British Line.
Much Successful Aerial Work.**

LONDON, August 15.
Last night's communique from Sir Douglas Haig said: The situation is unchanged on the whole of the British line. There was the usual hostile shelling, (particularly at Mametz and Pezieres, and also at Arras and north of the Vierstraat Wylschame Road. Much successful aerial work was accomplished yesterday in co-operation with artillery. There were also bombing raids, including three separate attacks on a hostile aerodrome. One machine is missing.

Sea Warfare.

Vessel Sunk.

LONDON, August 15.
The Danish steamer 'Ivar' and the Italian Steamer 'Teti' have been submarined in the Mediterranean. The crew of the Norwegian steamer 'Arranda' bound for Glasgow from Quebec have been landed at Mull. The vessel was broken in two by explosions on board.

**Loss of a British Destroyer.
Torpedoed or Mined.**

LONDON, August 15.
It is officially announced that the British destroyer 'Lassoo' was torpedoed or mined and sunk on the 13th August off the Dutch coast. Two officers and four men are missing and one officer and one man were slightly wounded.

French Front.

German Third Positions Penetrated.

LONDON, August 15.
PARIS.—The French captured their objective in the German third positions in eighty minutes. Their losses were wonderfully small, considering that four lines of trenches had to be crossed in desperate and close fighting.

**Weather Hampers Operations.
German Air Raid on Rheims.**

LONDON, August 15.
PARIS.—Last night's communique said:—Bad weather has hampered operations on most of the front. There was a sharp artillery duel south of the Somme and east of the Meuse. Elsewhere there was intermittent cannonading. German aeroplanes dropped incendiary and other bombs on Rheims. German batteries meanwhile shelled different quarters of the town. The civilian hospital which adjoins the Church of St. Remy was destroyed and also the dispensary. Six civilians were killed.

Blow Upon Blow to the Enemies.

LONDON, August 15.
The Allied strategy in the general offensive has resulted in the enemy's massing three times at the wrong point suffering defeat in each case. Against the Franco-British assault the Germans massed too far north and lost ground before they could redistribute the troops. The Austrians, massed at Montefalcone owing to the Italian front in that region were out-manoeuvred when the blow fell at Gorizia. The Austro-Germans against Russia put every spare man into the Kovel front where the Russians threatened most, but the heavy blows fell to the south at Stanislaw and secured success on the way to Lemberg. In each case the enemy had to reconcentrate at great loss and in some disorder. All told close upon half a million prisoners have now been taken including five Generals and ten regimental commanders.

The "Gaulois" asks:—Who knows whether to-morrow while the enemy is still being victoriously held on all active sectors of our front a fresh offensive launched in some still unknown quarter will not bring us new important successes leading to final victory? (Pioneer Cable.)

Eastern Front.

**ENEMY'S FLIGHT IN GALICIA.
Russian Pressure Makes Position Untenable.**

LONDON, August 15.
PETROGRAD.—Owing to General Letchitovsky turning the Halcz bridgehead southward of the Dniester it is not believed that the enemy can hold the Zota Lipa line, notwithstanding that ten months have been spent in making its defences. It is thought that a stand can only be made on the River Glinia Lipa, the last serious obstacle south-west of Lemberg. But General Fehorbatheff is closely pressing General Bothmer's centre and may be expected to disorganise increasingly his retreat.

Advance in Sereth.

LONDON, August 15.
PETROGRAD.—Last evening's communique said:—The Russians continue to advance on the Sereth and Zlota Lipa regions, fording their tributaries on some occasions breast high and storming positions on the opposite banks.

The village of Tustobaba, northwest of the Dniester, has been stormed after a fierce fight, the Russians having to carry endless lines of trenches exposed to very fierce machine-gun fire. Belgian cyclists with motor-guns have distinguished themselves, capturing the town of Zboroff on the Strypa.

**RUSSIANS STILL ADVANCING.
Advance Checked at Some Points.**

LONDON, August 15.
A Russian official statement says:—In the upper Sereth the enemy retired westward to fortified positions behind which he is checking our advance at some points. We continue to pursue the enemy in the region of middle Strypa and the river Koropiec and have reached the northern bank of the Dniester before Mariampol. Enemy attacks in wooded Carpathians have been everywhere repulsed.

1038 Prisoners Taken.

LONDON, August 15.
In the wooded Carpathians the Russians have occupied Jablonitz, and the towns southward taking 1038 prisoners.

Italian Front.

**Despatch by Lord Northcliffe.
The Great Isonzo Fortifications.**

LONDON, August 15.
Lord Northcliffe, (the Proprietor of the "Daily Mail") in a despatch from Isonzo dated the 13th inst., says that the Austrian trenches on the Carso were blasted and drilled from the rock with machinery similar to that used in the construction of the Simplon Tunnel. Hordes of Croats and other races worked night and day with pneumatic drills and dynamite making dugouts. The ferocity of the fighting will be imagined when it is known that the capture of the Calvaria position outside Gorizia alone cost Italy fifteen months of bloodshed. The discovery of kneeling bodies mummified by the scorching heat testifies to the character of the climate. An example of the enemy's hatred of the Italians is furnished by the fact that Italian wounded have been found mutilated and with their skulls smashed and spiked with maces. A curious fact is that English is often the only language common to the Italians and their prisoners, as both have been in the United States and Canada. Lord Northcliffe says that throughout his visit he has not seen an Austrian aeroplane or balloon, but Italian balloons float undisturbed, directing the fire of the batteries, while the Austrians are firing blindly.

Balkan Theatre.

Allies Closing Up on the Bulgar Lines.

LONDON, August 15.
SALONIKA.—The Allies have slowly but inexorably closed up on the Bulgarian lines along the whole front from Lake Prispato to Demir Hissar. The enemy is worried without intermission by heavy bombardment of his principal lines. Between the belligerents south westward of Doiran there are two minor hills on which all are gradually creeping.

Great Britain.

**British Munitions.
Tremendous Output.**

LONDON, August 15.
In the House of Commons Mr. Montague speaking upon the increases in the output of munitions stated that, we are now manufacturing monthly twice as many heavy guns as we possessed at the outbreak of the war. Our weekly output of machine guns has increased sixteen times since the foundation of the Munitions Department while our weekly output of high explosives is sixty times and of field howitzers eight times greater than at the beginning of 1915. Our output of shells has increased so much that comparisons with 1914 are useless. Besides a large quantity of munitions and guns, we are supplying the allies with metals for munitions to the value of six millions monthly, and are sending to France one third of our production of steel for shells. The French experts have praised our new heavy artillery.

Ammunition Sufficient.

Mr. Montagu added that our equipment of eighteen pounders was practically complete. We should shortly have satisfied our own requirements in regard to machine guns and should be able to devote our attention entirely to requirements of the Allies. The weekly output of munitions covered the expenditure, so if workers and employers continued to play their parts as nobly as heretofore there would be no fear of the offensive breaking down owing to the shortage of ammunition.

Zeppelin Raids.

LONDON, August 15.
The Zeppelin raids although carried out by large fleets have done less damage to property and life than formerly owing to the increased powers of defence. Airships are not so venturesome and stay only few minutes on the

TELEGRAMS.

coast line. The visits are made to furnish the German public with thrilling accounts of raiding the best pictorial style in order to divert attention from Teutonic defeats and serious losses. The German papers give pride of place to the raids and secondary place to land fronts.—(Pioneer Cable)

**Shortcomings of Air Service.
No Proof of Allegations.**

LONDON, August 15.
Enquiry into the alleged shortcomings of air service has found no proof in substantiation of the charges of negligence.

Anglo-Italian Agreement Signed.

LONDON, August 15.
ROME.—The Anglo-Italian Commercial agreement has been signed.

**British Prisoners Made to Work
In Russian Territory.**

LONDON, August 15.
In the House of Commons Lord Roberts Cecil said that many British prisoners had been sent to work in Russian territory occupied by the Germans, who had not permitted the United States Ambassador to visit them.

MELBOURNE.—The death of Sir George Turner, formerly Premier of Victoria, is announced.

United States.

**Rise in the Price of Wheat.
German-Americans Cornering.**

LONDON, August 15.
There is a controversy as to the remarkable rise in wheat recently to 681 a quarter. It is variously attributed to gambling in Chicago inspired by the German-Americans to corner in London and to Government interference with trade. Reports from America that shortage of spring crop is due to black rust are believed to be exaggerated.

Japan.

**Affray Between Chinese and Japanese.
Japanese Killed & Threatened.**

LONDON, August 15.
TOKIO.—Newspapers give sensational details of an affray at Chengchiang. They declare that a Chinese soldier assaulted a Japanese whereupon the only Japanese policeman in Chengchiang went to the barracks and remonstrated. He was shot and killed by a Chinese soldier. Subsequently a squad of Japanese troops approached the barracks and the Chinese fired wounding 17 including the Sub-Lieutenant Commanding the squad. Newspapers assert that Chinese mobs are threatening the hundred Japanese residents in Chengchiang.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay.

**Bombay University Convocation.
Vice-Chancellor's Convocation Address.**

BOMBAY, August 15.
The annual Convocation of Bombay University for conferring degrees was held this evening at the University Hall, H. E. Lord Willingdon, Chancellor, presiding. There was a large gathering. After the ceremony of conferring degrees by the Chancellor was over, the Vice-Chancellor, Dr. D. Mackichan, addressed the gathering. He referred to the death of Sir P. M. M. and other Fellows since the last annual Convocation and then passed on to the war. He said: "The events which will lead to the end of God speed it!) of this cataclysm of devastation and death are in progress, and we are beginning to look definitely into that period so often summed up in words 'after the war.' The Allies are already concerned in their economic measures against the coming time. We too, should not feel precluded from the consideration of the kind of future to which as a University we should look forward. Your Excellency's exposition of the principles which are at stake in this struggle and the attitude which these require in us has found a response in the thoughts and feelings of that India which has been so large an extent the creation of our Universities. It fills us with joy to see India ranging herself by our side in this conflict. The liberality of her princes and the sacrifices which her sons have made, of strength and so often of life, to make victory speedier and more sure, these have aroused wonderful enthusiasm throughout the British Empire. But to my mind there is something more significant than all this aggregate of service and co-operation. I mean the intellectual and moral sympathy which this great crisis has called forth between India and the rest of the Empire. It is not knowledge which moves the world, but spiritual ideals and moral convictions; and when Britain was moved, in response to the call of duty and honour and of humanity, to enter into this conflict, the uppermost thought in the minds of those who were concerned as to India's future was not whether India would take her stand alongside Great Britain and her Allies on the stricken field, whether her princes and rulers would lay their treasures at the foot of the Emperor, but whether the heart of India would respond, in the inward appreciation and sympathy to the spirit in which our nation was entering on this world conflict. In this conflict of warring ideals that is proceeding day by day to its final issue our confidence that victory is sure and that a better era is preparing for all the nations is simply our conviction that in God's

TELEGRAMS.

government of this world the cause of righteousness and freedom is bound to triumph over the unrighteous ethics born of human error. The doctrine of force that transmits order and civilization to the weak that India has been accused of is a doctrine on the side of righte-ness and justice more than to the Empire for it leads all who cherish high anticipations in regard to the future of this country to believe that all thoughtful and sincere Indian patriots, convinced that by the soul alone nations shall be great and free, will recognise that their highest aspirations can only be realised through the moral and spiritual unity of the entire nation."

Dr. Macdonald then indulged in a retrospect and said that the amount of success that had been achieved fell far short of their reasonable expectation. The slowness of progress, he complained, was due to high school pre-paration being entirely inadequate, and practically their University standards were being lowered. The Vice-Chancellor concluded with a word of advice to the young men who had received their degrees.

The Chancellor then declared the Convocation dissolved.

Proposed Great Industrial Schemes for Bombay.

BOMBAY, August 15.

The schemes of industrial expansion with which the name of Messrs Tata and Sons is associated will shortly be launched in Bombay. The first is the hydro-electric scheme, the capital for which will be two crores of rupees but may be increased. It has for its object the increase of the capacity of the present hydro-electric undertaking serving the city by an additional 60,000 electrical horse power by storage of water power in the Andheri valley. The project was mentioned at the annual meeting of the shareholders of the Tata Hydro Electric Power Supply Co., Ltd. in 1914. But it was not found practical as suggested then for the old company to undertake it and a syndicate was therefore formed for the purpose of taking over the scheme from the company which had already obtained a concession from the Government and forming a new company to work it. The members of the syndicate are all Directors of the old company, and it is proposed to make an agreement with them providing for payment by the new company to the existing company of a sum of five lakhs of rupees in cash and of a minimum annual sum of Rs. 50,000 in satisfaction for the transfer of the concession. The new concern will have its own separate power house, transmission lines and receiving stations. But there will be an inter-connection with the older system so that in case of shortage either system of supply can help the other. This will be of special service in maintaining the continuity of the supply if the Great Indian Peninsula and the Bombay Baroda Central India Railways decide upon electrification of their local traffic and ghaut service. The capital of the new company has already been privately oversubscribed.

Extension of Steel Works.

The Agents and Directors of Tata Iron and Steel Company also contemplate extension of their works at a cost of nearly three and half crores of rupees which include purchase of a colliery for thirty lakhs of rupees. The scheme for the extension has been prepared by Mr. Perim, consulting engineer of the company, and will be placed before the shareholders at an early date for approval. The extension will take three or four years to complete, but when it is ready it will enable the company to compete with the factories of Germany and elsewhere. The ways and means of financing the new scheme have not yet been finally decided upon. But if new shares are issued ordinary shares will probably be issued at Rs. 150 each, that is to say at premium of cent per cent and deferred shares at Rs. 600 each. Ordinary share is quoted to-day at Rs. 250 which shows a rise of Rs. 50 per share in the past fortnight. Deferred share which is of the original value of Rs. 30 is now quoted at Rs. 1000. In November last this share was quoted at Rs. 194.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 15.

The market in cotton mill shares witnessed large volume of business with considerable fluctuation, the selling tone being weak on bulls selling heavily for profit. Zulchrys touched Rs. 725 but declined to Rs. 707½. Standards closed at Rs. 1,565 Davids touched Rs. 535 but closed at Rs. 531½. Centrals touched Rs. 2,535 but closed at Rs. 2,495. Swadeshis touched Rs. 1,990 but closed at Rs. 1,970. C. L. and M. L. shares were quoted at Rs. 1,400 and Crescents at Rs. 1,914. Currimbhoy touched Rs. 425 but closed at Rs. 407½. Adore Malvas were quiet at Rs. 411¼. Indian Bleaching touched Rs. 207½ but closed at Rs. 202½ and Tata Mills at Rs. 470. Bank shares were neglected. Miscellaneous shares Bombay Burmahs advanced to Rs. 1,070. Tata Iron and Steel ordinary advanced to Rs. 250 and deferred advanced to Rs. 1,015 but closed at Rs. 250. Tramways were in demand at Rs. 317½. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 75, and small pieces at Rs. 75½ for buyers.

Punjab

Mr. Ambika Charan Muzumdar Nominated.

LAHORE, August 16.

At a meeting of the Punjab Provincial Congress Committee held last evening, Mr. Ambika Charan Muzumdar was finally nominated for the Presidentship of the next Congress.

Burma.

RANGOON, August 16.

The "Rangoon Gazette's" Namkham correspondent reports that there have been rumours of trouble on the Chinese side. Evidently the Chinese in western Quannan intend to allow various Shan Princes and Sawbwas to have their own way much longer. Shortly before this a clash near Janghkwang between men belonging to Sawbwa and some Chinese soldiers were reported but was exaggerated and it appears that the facts were it some trouble over paddy fields arose between

TELEGRAMS.

Nahawn and Nmao rulers and the Chinese rulers sided with the former. In the riot that ensued some were killed on both sides. How many it is not clear.

South India.

Sir Sivaswamy.

To Leave For Madras.

OOTACAMUND, August 15.

Sir Sivaswamy Iyer leaves Ootacamund on Thursday the 17th instant for Madras on University business. He will leave Madras for Ootacamund on the 23rd or 24th. During the interval of his stay at Madras he will visit Conjeevaram.

BRIEF TELEGRAMS.

The Chief Commissioner of Assam arrived at Simla yesterday on a short visit to H. E. the Viceroy.

The P. and O. "Caledonia," with the outward mails of the 14th instant, passed Suez at 2 p. m. on Monday, the 14th instant.

The postal express train conveying inward foreign mails leaves Bombay to-day at 15-40 hours.

The Provincial Congress Committee of Berar has finally nominated Babu Ambika Charan Mazumdar for the Presidentship of the Indian National Congress.

Sir William Maxwell, Director-General of Post and Telegraphs, arrived in Bombay yesterday afternoon on a tour of inspection. He will leave for Simla on the 19th instant.

The following further election to the Imperial Legislative Council is settled:—For Mahomedans of East Bengal, Nawab Nawabali Chaudhuri of Dhanbari who got 113 votes was elected defeating Mr. A. K. Ghaznavi who polled only 43.

The District Magistrate of Dacca has finished his enquiry in the petition of Sarat Chandra Chakravarty, pleader, Dacca, against the Hon'ble Mr. Ambika Charan Mazumdar, alleging that Mr. Mazumdar secured votes by corrupt practice. The Magistrate, in delivering judgment, found that there was no corrupt practice on the part of Mr. Mazumdar.

The "Daily Gazette" of Sind writes:—Some indication of the direction in which local opinion inclines with regard to the removal of Major-General Shaw from his post in connection with the recent heat stroke fatality may be gathered from the fact that a series of farewell dinner parties in his honour have been arranged. The members of the Sind Club are giving him a farewell dinner on the 17th instant.

A report just received from Karippote, (Calicut) a place situated at a distance of about nine miles away from Palghat goes to show that, while digging in a Paramba some people came upon mineral stores of different colours believed to be gems or rubies, and that some of them have been picked up by the Police and forwarded to Madras with a view to test their genuineness and to ascertain their real worth.

Weather Report.

SIMLA, August 16.

The depression in the Central Provinces yesterday extended over a wide area into Lower Sind and caused general rain between there and Orissa. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Orissa, Chota Nagpur, Lower Sind, Guzerat, Central India west, Central Provinces and Konkan, and local in Upper Burma, Bengal, east and north Punjab, Kashmir, east Rajputana, Bombay Deccan, north Hyderabad and Malabar. A few falls also have occurred in Bihar and Baluchistan.

Principal amounts are:—Moulmein 2 inches, Victoria Point, Rangoon, Diamond Island and Yamathein 1, Tavoy, Kyaukpyu and Cuttack 1½, False Point, 4 Naya Dumka 1, Murree 8, Rawalpindi 4, Karachi 1, Mount Abu 2, Harnai 4, Ahmedabad 1½, Bhuj and Indore 1, Neemuch 1½, Khandwa and Chanda 3, Hoshangabad 2, Raipur 1, Amroati, Jagdalpur, Belgaum and Nizamabad 1½ and Calicut 1.

FORECAST.—Increase of rain in Baluchistan and North-west Frontier Province and decrease in Central Provinces.

న్యాయస్థాన వార్తలు

చెన్నపురి హైకోర్టు.

(న్యాయమూర్తులు కొట్టుబాటరు-

జమారస్వామి కాశ్రిగారు)

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము కేసు:— 8-2-1916
కేసు సెనెటు సభవారు చేసిన తీర్మానమును విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులకు జి. ఏ. సేతుకూ, కే. పి. రామశాస్త్రిగారు చేసిన ఆక్షేపణము చెన్నపురి నగర్ముఖ సభవారికి పంపుటకు సెంటికేటు సభవారిని నిర్బంధించుటకై వచ్చిన వై సభ్యు లిద్దరుకు తెచ్చినదానిని వై న్యాయమూర్తు లిద్దరును పరీక్షించి పరీక్షించుక తీర్మానము వ్రాసిరి.
కొట్టు బాటుగాన తీర్మాన దీర్ఘముగా వ్రాసి సెనెటు సెంటికేటు సభవారికి పంపుటకు సంబంధించిన ఒక్క

విద్యాలయము కానన భాగమును విడిచి విశ్వ విద్యాలయమునకు సెనెటు సంఘము కానన విద్యాలయ సభ్యులందరి, సెనెటు సభ కార్యనిర్వాహక సభ్యులందరి సెనెటు సభవారి అధికారమునకు బాంబేది సెనెటువారు ఆచరణమునునున్న నిబంధనలను చేయవలెను. సెంటికేటువారు ఆనిబంధనల ప్రకారము కార్యములను జరుపవలెను. కాన ఆట్టి నిబంధనలను వ్యతిరేకముగ సెంటికేటువారు చేసినపుడు చెల్లవలెను. సెనెటువారు కార్యములను కలిగించు తీర్మానములను సెంటికేటువారు చేయగూడదు అని ఆయన వ్రాసిరి. పిటిషను వారులకును విశ్వ విద్యాలయము విజ్ఞప్తిగావరించి జరిగిన యంత్రాకరముల నడచారించిరి. సెనెటువారు రిట 45 వ కేసు ప్రకారము సెంటికేటు సభ్యులు ప్రభావితమౌదువున లగుచున్నారని కాన కానంబును కావట్టును వర్తించుచున్నది. కాన పిటిషనుదారులు కోరినప్రకారము తీర్మానము నియంత్రించుచున్నదని బ్రాటరుగారు వ్రాసిరి.

న్యాయమూర్తి జమారస్వామి కాశ్రిగారు వ్రాసిన ప్రత్యేకముగ నొకతీర్మానము వ్రాసి బ్రాటరుగారికి సేకరించిరి సెంటికేటువారు పిటిషనుకును ఖర్చుల నియంత్రించుటకై విద్యాలయము.

బల్లారి వార్తలు.

(నూ విశ్లేషణను వర్తించుచు)

బల్లారి జిల్లా మునిసిపల్ ఎన్నికలు.

బల్లారి, ఆగస్టు 14.—మునుసిపాలిటీలోని ఒకటవ వార్డు కాన్సిలరుకు ఖాళీయై దానికి సెంటికేటు కమిటీమెంబరును నిదివరకా కాన్సిలరుకు వచ్చి విశ్వవిద్యాలయ పెద్దనుబ్బయ్యగారును, న్యాయమూర్తి పి. బల్లారిరావు వీ పి. బి. ఎల్. గారును, హైకోర్టు నేటికే కన్వీనర్లుగాను ఆధ్వర్యముగా నుండిరి. వీరికి క్రమముగ 71, 46, 12 వోట్లుకల్పి విశ్వవిద్యాలయ పెద్దనుబ్బయ్యగారి జయముంది. ఎల్కే కోర్టు కేసు వేసి వారము వారు జరిగిన. జయముందిదిగా వారు, యెడనై చేయవలెనని హోమ్స్కుండ్, జనపయోగ కార్యములందు బోక్తము కలుగజేసికొందుగాకయును నుబ్బయ్యగారిని కోరుచున్నాను మునిసిపల ప్రెర్యకు వదిలియు ఖాళీయైయున్నది. ముఖ్యుల రెండు సెలవులందు డిప్యూటీలకు పనిని నిర్వహించుచున్నాడు ఆపదవికై తాలూకులోను వైసువెనెడియును మునిసిపల్ కాన్సిలరును హైకోర్టు నేటికే నగు వారపరాల్లి, తల్లూరావుగారును, కోలాచలం రామచంద్రా వ్యాసమూనూను, హైకోర్టు నేటికే బి. కంకరలింగం పిల్లగారును విశ్లేషించుచున్నారని సరస్వతి సంఘము.

ఈ సంఘమువారు బల్లారి మునిసిపల్ హైస్కూలు విద్యార్థులతో వాదకండుకైలలను 6 వ లేదా ఆదివారమునాడు ఆడిరి. మునిసిపల్ హైస్కూలు విద్యార్థులు రెండు గోలలు చేసి రెండవ పక్షమువారిని నోడించువారి వీరు సెనెటువారిలో ఆడి మోడిపోవుట యిది రెండవవార్తాము శిరవాట్టి నాటకసభ.

కరస్పతిసంఘమువారు సామాన్యజనులకుకులముగ నుండునట్లు గాగ్రములలోని కొండలీసాహాయ్యముచేత నొకవర నాటకమును సెలకొల్పి యిప్పుడు మూడునందర్శనములనుండి నిర్వహ్యముగ సాగించుచున్నార. ఆసంఘమువారి సహాయార్థమై వై నాటకసభవారి నొకనాటకముడి, వచ్చిన సామాన్య సమయవారి కిద్దివేసి యొక నూ భార్యమును గనపడుచిరి. ఇట్టి సాహాయ్య మిద్దినందుకై, సరస్వతిసంఘమువారు శిరవాట్టి నాటకకంపెనీవారి కెంతయు కృతజ్ఞులై యుండవలెను.

భాండాగార కార్యదర్శి కోక విన్నపము
ఎందుచేతనో గాని బల్లారి సరస్వతిసంఘముచేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ స:కర్పరాది సంచికలో గాని, నుం యెప్పుడు గాని, ఆరు పించు. ఈ సంఘము వారు తీరతరసాలయమే గాక, నొక గ్రంథభాండాగారమును కూడ నేర్పరచుచున్నార దీనిచేత నుండునందర్శనపు రిపోర్టుల వర్తకులనును సెనెటువారును, నుభ్యసిద్ధాంత విచారసభ.

వైసేటి నొకసభ స్థాపించబడి నున్నారు మూడు సంవత్సరములనుండి నిర్వహ్యముగ సాగుచున్నది. ఇటీవలి సభవారిలో నే కొండలీకి నునస్తావమును కలిగి, రెండవ పక్షమువారు తా మొకసభ నేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నార మూట్టులమును సభాసందిర మొకటికలదు. అప్పుడు సభాకార్యములే గాని వేరు జరుగనియ్యదు. దానిచే ఒక వందకును నివాసస్థానముగా చేయవలెనని, నికారింప బడినందున, తన అనుచరులతో చిలిపివలసినవాడయ్యెను. సాధారణముగా నురవిషయకసభ యందుకు అనుకు. ఎప్పుడునో ఒకటి రెండు దిన అప్పుడు సీలబి కోలగాని విషయములకై కలహించి స్వసంఘమున కనుకర్త రానుండ ప్రయత్నించుట విధియై యున్నది.

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.
చక్కని తలకట్టు.
కట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజములు
కోరని స్త్రీలుందురా?
కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)
స్త్రీలకు తప్పనిసరి. మెదడునకు తలదెట్టువారలకును స్త్రీలకును,
చెప్ప బనియేలేదు. ఉష్ణాధిక్యమునకు తలవల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట
తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లలిరించును.
మైనూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుమతి బడవినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బాగుడు కలియేదాము. యీరక గ్యారంటీలు పూర్తిగా, ఇత్యురైల
వేగవంతములను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి మాడవచ్చునో తెలుపజే వాడును. నిర్భయముగ నంతవరకు
మానుగ కలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో నల్లవచ్చును మీరే విడివారవాలరు.
చెప్పరిక:- కామినియా ఆయిల్ అడిగినవచ్చును కొందఱు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి
"ఇది చాలచుంచిది. మిక్కిలి చాళి" యనితెప్పి దానిని కొనాడు తప్పుకొన్నారట. ఆమాటలచే మోసపోవుదు. ఆ మాట
లతో వారికి మిక్కిలి లాభము నచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు చూచుకొని
కొనుడు
ఒక సీసా రు 1-0-0. 2. పి. రు 0-4-0
3 సీసా రు 2-10-0. 4. పి. రు 0-7-0
సోలు ఏజెంట్లు, ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155, శామ్మన్స్ డిడ్ మార్కెటు, బొంబాయి
మదరాసు ఏజెంట్లు: మునానా షుబానాత్త్త మూల్తి, 29, వైవానానా నోడ్డు, ముదరాసు.

100

వాడాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

నా వంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

అతిరక్తభృశ రక్తమునకు జనించువాడ్యులుకు కీటమునంటి మంఛి. తుగుపులకు, చుచ్చులకు, గండమోలలకు
పుండ్రు. ప్రారోగ్యమును అన్ని విధములకును గలగు వర్మలోగలమున పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనాచిపాపకరిల్ల గల మిచ్చుట నివృత్తము, నవాజమైనను మధ్యకర్మమును అన్ని విధములైన వోషములను
గొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధమును కాత్తింపబంధమును నొప్పలకు పోనాట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలగు తేయును. 16 లోజులకు కుంకుమరూ 4 లోజుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్, 144. వననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144. No. 2. BOMBAY.

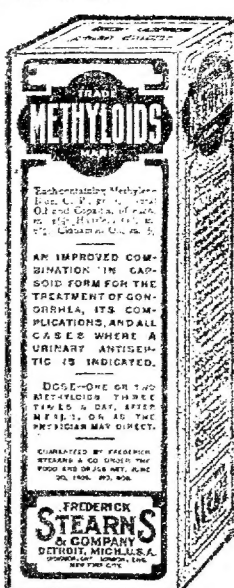
నో టీ సు.
కృష్ణాదీప్తికు బెజవాడలో తమ్మన తాతయ్య
బ్రదర్స్ వారితాలూకు రైసుమిల్ల కిలో నేటివరకు
వర్కుచేయు చున్నటునంటి రుస్తుం టైప్ ఆయిల్
ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండుహేండు(Rustone
type Oil Engine B. H. P. 45, second hand)
విక్రయించెదరు గనుక కావలసినవారు ఈదింప
లక్షణముకు ఆర్డరు చేయవలయును. ఎక్కువ ఇంజ
పురుమేషం కావలసియెడల సదరువారిపేర వ్రాసి
నచో జవాబు ఇయ్యబడును.
TAMMANA TATAYYA BROS.
'RICE MILL BEZWADA.

ప్రపంచచరిత్ర
మూడవ పంచిక వెలువడినది.
(గంభీర:-గా. హరినర్సయ్య తమరావు, ఎం. పి
కై లిసులభము. కథలు చదివిపెన్ను చునువుగా
వచ్చును. బహుప్రాచీన కాలమునుండి లోకములో
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిండు వ్రాడు
అడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెనాలి లేదు. ప్రవేశిరుసుము లేదు.
పిద్దమయిన సంచికలు పి. పి. గా వెంపుదుము
యొక్కాద:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము
(27) 145, కాలకిరి, మదరాసు బిల్డింగ్ వ్రాయును.

మో హి నీ తై ల ను.
5 తులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. 2. పి. చార్జి నేను.
స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహరమైనయు విద్యాధులు,
స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని
గలుగజేయును. మందర్లల మోహలానామములకు ప్రాచుగు కురులను
మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలదు. ఇది వెండ్రుకలకు నిగనిగ
లాడునట్టి సహజమైననల్ల విరంజకలిగించి శిరస్సునకు చలువబుట్టించి,
మెదడుకు శ్రాంతి సొంపునుగూర్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగి
యుండును. ఈమోహిని తైలము అనేక సువాసనగల వస్తువులతోడ
నూతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు వెండ్రు
కలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయుగల తైల మిది యొక్కటియే.
తేలు మండు
తేలు కాటునలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు నివృత్తమున
ప్రవేశించు బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టన వోటును
మొద్దగునటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 అ. అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు.

మిథిలాయిడు
తెగలోగల వైతన్
కామేశ్వరచేడి, సంభూర్ణ
మోగా ను గా మిచ్చును
ఇకొక్కప్పుడే సీకోనట
కంటే నది మంచిది. నొప్పి
గాని మాత్రపుచ్చియును
గాని గలిగిండు. 2 సీసా
క్రమముగా తగ్గించును.
నిద్రపుచ్చును. ముగ్ధ
ముగా గొంపోన గును.
పుచ్చుకొనుటకు, పొరపుగ
నండును. నీ తలకట్టుక
వోలకొను.
మిథిలాయిడు

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 6-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-6
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

మీకు కావలెనా?
R.L.N. లూక్ మాస్టరు డబులు 4.కి రు. 1.
మద్రాసు నగరము శేరు 1-2 కి. 1.
"విద్యానిధి," 87, రామస్వామి పీఠి, మద్రాసు.

ఆంధ్రులచరిత్రము మూడవ భాగము.
(గంభీర:- చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు
తమ స్వీతిభాగములు విభావచంద్రికానుండలివారి
కలనం బ్రకటింపబడినది. మూడవభాగ మిది. కావలసినవా
రికిగున చిరువారును పొగిసిగ్గుయెడల గంభీరమున బడకు
గలరు. గంభీరము 486 పేజీలు గలిగి వచ్చును కావిత్రైందు
చేయబడి యున్నది. వెల నొప్పికిక రు. 1-8-0 అ.
వెలగల వెంకటరెడ్డి,
ఇతిహాసగ్రంథి గంభీరము, ఆరవల్లి, కృష్ణజిల్లా.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల
విద్యాప్రవృత్తి
ఇది
శ్రీయుత కల్పమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది
వెల 0-4-0 [హాస్టేజి ప్రత్యేకము
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబుళెట్టి పీఠి, మదరాసు.

శారదాంబ
స్త్రీధర్మబోధిని యనునాటకం
శ్రీనివాసరాధుదాచార్య వ్రాసినది.
స. ఘనరాచార సంస్కారములకు
పాద్యమిందు వాడబడినది. ఆంధ్రులను
జదివి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 మూత్రము.
బోస్టేజి ప్రత్యేకము.
చిరునామా:-
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుళెట్టిపీఠి, మదరాసు.

